

НЕДЕЛЯ СИРОПУСТНА

Стиховна стихира за следващия ден (понеделника от I седмица на Великия пост):

Да постим с пост приятен, на Господа благоугоден. Истинският пост е отдалечаване от злото, задържане на езика, успокояване на гнева, отлъчване от похотта, празнодумството, лъжата и клетвопрестъплението. Лишаването от всичко това е пост истински и благоприятен.

1.Прошка - Примиряване с близките, прощаване на обидите

“И прости нам дълговете ни, както и ние прощаваме на длъжниците си... ако простите на човеците съгрешенията им, и вам ще прости Небесният ви Отец” (Мат. 6:14);

“Ако не простите на човеците съгрешенията им и вашият небесен Отец няма да прости съгрешенията ви.” (Мат. 6:15)

“(прощавай) до седемдесет пъти по седем” (Мат. 18:22). Виж също: (Мат. 5:23-26); (Лук. 23:34).

“Покайте се, защото се приближи царството небесно” (Мат. 4:17).

“Покайте се, и всеки от вас да се кръсти в името на Иисуса Христа, за прошка на греховете; и ще приемете дара на Светаго Духа.”

Св. Исидор

Доброто записвай на каменни плочи, а обидата – на водата.

Св. Димитрий Ростовски

Бог прощава само на тия, които сами не си прощават.

Св. Николай Велимирович Сръбски

Не записвай греховете на съседа: ако ги запишеш, половината лежат върху тебе; ако ги забравиш, и Господ ще предаде на забвение твоите съгрешения.

Източник: http://www.pravoslavieto.com/docs/duhovni_biseri.htm

2. Виждането на своя грях

Св. Антоний Велики

Не е велико дело да твориш чудеса, не е велико дело да виждаш ангели; велико дело е да виждаш собствените си грехове.

Св. Исаак Сирин

Този, който почувства своя грях е по-високо от този, който с молитвата си възкресява мъртви.

Св. Петър Дамаскин

Няма нищо по-добро от това да знаеш своята немощ и неведение, и няма нищо по-лошо от това да не ги знаеш. Едва когато умът започне да вижда своите съгрешения – многобройни като морския пясък, едва тогава започва просветата на душата и нейното оздравяване.

Св. Игнатий Брянчанинов

Аз не виждам своя грях, защото все още служа на греха. Не може да види своя грях онзи, който се наслаждава от него, който си позволява да вкусува от него (греха) макар и с мисъл или сърдечно съчувствие. Само този може да види греха си, който се е отрекъл решително

от каквато и да е дружба с греха. който е застанал на стража пред вратата на своя дом с оголен меч – словото Божие, който отсича с този меч греха, в каквото и вид да се приближи той към него. Който установява вражда с греха, насилствено го отхвърля от ума, сърцето и тялото си, на такъв Бог дарува велик дар – виждане на своя грях. Който се е отказал да осъжда ближните, неговата мисъл, естествено започва да вижда своите грехове и слабости, който той не е виждал докато се е занимавал с осъждане на другите.

Св. Теофан Затворник

Преуспяването в духовния живот е белязано с все по-голямо съзнание за собствената негодност.

Св. Йоан Кронщадски

Да виждаш своите грехове и тяхното множество в цялата им гнусота – това действително е Божи дар, подаван вследствие на усърдна молитва.

Източник: http://www.pravoslavieto.com/docs/duhovni_biseri.htm

3. Простено - прости

Още в дълбока древност Православната църква е установила и утвърдила различни средства, чрез които да подпомага своите членове по пътя на тяхното духовно възрастване и нравствено усъвършенстване. Едно от тези средства е взаимното опрощаване. Църквата ежегодно отрежда един неделен ден, в който призовава всички към взаимно прощение. Това е т.нар. Неделя на всеопрощението, след която започва Великият пост.

В деня на всеопрощението, преди да седнат на заговезната трапеза, православните християни посещават вечерното богослужение в храма: там слушат затрогващи църковни песнопения; вглъбяват се в себе си; правят преценка на отношенията си към родители, деца, близки, приятели, познати и колеги; чуват чрез словото от амвона божествения призив да простят на всички всичко (с което те съзнателно или несъзнателно са ги огорчили, оклеветили, охулили), да им подадат ръка с братско чувство и да ги помолят и те да простят на тях.

Човекът по природа е призван към нравствено съвършенство. В това е смисълът на неговия земен живот. Нравственото съвършенство се постига с усилия и напрежение на волята, защото греховната повреда на човешката душа е дълбока. Тя обхваща ума, чувството и волята, обхваща цялостно човека. Грехът по своята същност е противене на Божия закон, на Божията воля. А на него сме подвластни всички.

Именно грехът със своята противоестествена същност може да наруши и действително нарушава духовната връзка между хората. Съзнаваме или не, но греховете ни към нашите ближни, към другите, с които сме в лични или обществени взаимоотношения, са много. Поради това и отговорността ни пред тях е голяма. Често пъти ние оскърбяваме другите, несправедливи и неискрени сме към тях, мамим ги съзнателно или несъзнателно, създаваме им спънки в живота, оклеветяваме ги лично и обществено, нанасяме им тежки душевни рани.

Обикновено ние добре виждаме греховете на другите, а своите (често пъти по-големи) не забелязваме, защото себелюбието, горделивостта и злобата са ни завладели. Иисус Христос нарича лицемер всекиго, който вижда слабостите и грешките на другите, но не забелязва собствените си грехове. Да съдиш другия е лесно, а да съдиш самия себе си е трудно. Необходимо е преди всичко да извършиш най-тежкото, тогава без много усилия ще извършиш

лекото. Ако това житейско правло се изпълняваше от всички, на земята би настъпил златен век.

Взаимното опрощение е един от пътищата, който води към тъй мечтания от всички ни златен век. В тази връзка да спомним думите на Фьодор Достоевски, че за да простиш, трябва да разбереш, а разбереш ли – не можеш да не простиш. Какво ще рече да разбереш? – Ще рече да вникнеш в мисълта на другия, да надзърнеш в неговото “аз”, да разбереш подтиците му за една или друга негова постъпка, да се поставиш на негово място, да погледнеш на себе си и на другите през неговите очи. Успееш ли да сториш това искрено и всецяло, тогава в лицето на другия ще видиш себе си и мярката към другия ще приложиш към себе си. А това ще рече, че си го разбрал. Разбереш ли другия, поставяйки се на негово място, не можеш да не му простиш. Прощавайки на другия, все едно прощаваш на себе си. С каквата мярка мериш, с такава ще ти се отмери.

Живеем в усилено време. Нервите ни са опънати до край, огрубяхме и забравихме вековни християнски ценности, всеки търси вината за това у другите. Не е ли време да отворим ушите си и особено в деня на всеопрощението да чуем Божия призив: обичай и прощавай! На това ни учи сам Иисус Христос, Който казва: “Ако простите на човеците съгрешенията им, и вам ще прости небесният ви Отец” (Мат. 6:14).

Бог е щедър. Неговата любов е безмерна. Нека се опитаме да вземем частица от нея. Тя ще стопли вледенените ни сърца, ще регулира отношенията ни един към друг. Нека простим на всички всичко в името на любовта. Да си простим взаимно в Божия храм, в нашите домове, на работните си места. Това ще бъде подтик за нов духовен подем и нов принос към радостта на общото помирение. И нека не забравяме, че грехът отчуждава хората един от друг, а прошката ги сближава и побратимява.

Автор: Проф. Т. Коев

Източник:

<http://www.pravoslavieto.com/calendar/feasts/podvizhni/podgotvitelni/siropustna/propovedi>.

4. За неосъждането - Слово в прощалната неделя

Същността на тайнството покаяние се състои в това, че Господ чрез свещеника прощава всички наши съгрешения за даруването ни с най-великата милост Божия съединяването ни с Христа в св. Причастие. Няма думи да се изобрази цялото величие на благо, дарувано ни от Бога в тайнството покаяние, но в същото време голямо е и изискването на Господа към онези, които пристъпват към това тайнство.

“Защото, ако простите на човеците съгрешенията им, и вам ще прости Небесният ви Отец; ако ли не простите на човеците съгрешенията им, и вашият Отец няма да прости съгрешенията ви” (Мат. 6:14-15).

“Какво толкова чудно е извършил Господ”, попитали някога разбойниците-сарацини един свят старец-пустинник, оскърбявайки го. “Ето чудото, което е направил Господ, отговорил старецът: вие ме оскърбявате, а аз ви прощавам и се моля на Бога за вас.” Подобна любов иска Господ и от нас.

Да, наистина не е леко искането на Господа, с което се обръща към нас св. Църква, въвеждайки ни в дните на поста и покаянието. Но друг път за получаване прошка на греховете от Бога Господ не ни е посочил. Това се вижда не само от приведените думи на Христа, но и от

Неговата притча за милосърдния цар и безмилостния заеодавец (Мат. 18:23-35). Господ простил на последния целия огромен дълг, т. е. всичките му грехове, но тъй като заеодавецът не простил на своя ближен малкия дълг, то бил осъден на вечни мъки. Ако е толкова трудно да имаме истинска християнска любов, т. е. да прощаваме на нашите врагове всичките им съгрешения срещу нас, а в същото време няма друго средство за получаване на милост от Бога, то какво трябва да правим в такъв случай, възлюбени?

Несъмнено ние никога няма да станем изведнъж подобни на Христа и Неговите истински ученици в делото на християнската любов. Най-напред ние трябва да придобием смирено настроение на сърцето и да престанем да осъждаме нашите ближни. Всъщност всички наши караници, разпри и дяволска злоба, довеждащи до унищожението ни един от друг, започват с осъждане и първопричината им е в това, че в нас няма смирено съзнание за нашето нищожество. Ние всички сме склонни да считаме, че сме по-добри от ближния. Наистина понякога, повлияни от спомена за своята греховност и немощ, достигаем до съзнанието, че нашите ближни са по-добри. Но това съзнание не е достатъчно дълбоко; и ние отново се връщаме към осъждане.

И така: как да очистим сърцето си от осъждане? Ето какви съвети ни дават в този случай св. отци на Църквата. Когато в нашата душа се родят осъдителни мисли, сме длъжни да разсъждаваме така: "Да, този мой брат в Христа падна днес, а аз ще падна утре; той е съгрешил, а аз в неговото положение бих съгрешил още повече. Но той ще се покае, а аз няма да се покая." Когато пред нас започнат да осъждат нашите ближни, то ние сме длъжни да пресечем осъждането с мълчание, разговор на друга тема или да кажем: приятелю мой, да не забравяме думите на Христа: "Не съдете, за да не бъдете съдени" (Мат. 7:1), и да помним, че Господ не е осъдил блудницата, уличена в прелюбодеяние и я е спасил от смърт; че Той не е осъдил Своите мъчители и даже се е молил за тях на Своя Отец.

Ако ние мислим, чувстваме и постъпваме така, то в нашето сърце ще се зароди истинско християнско, т. е. смирено, неосъдително настроение. А докато го няма, ние не сме християни, та дори ако заради Христа сме извършили много големи дела и даже ако сме предали тялото си на изгаряне. Единствено при неосъждане на ближните ние ще достигнем истинска, християнска любов към своите врагове (естествено личните, а не Божиите). Тогава Господ няма да ни лиши от Своята милост и преди всичко от Своего небесно Царство. Защо Господ е помилвал благоразумния разбойник? Не само заради разкаянието и изповядването на вярата в Христа като Бог, но и заради неосъждането, чрез което той проявил своята жалост и любов към Божествения Страдалец, изоставен от Бога и хората. Ето защо благоразумният разбойник пръв от хората заедно с Христос влязъл в рая. Така спасително е неосъждането.

Около св. Серафим Саровски живял един обикновен монах Павел, който не се отличавал с никакви подвизи, но нито веднъж в живота си не осъдил никого и св. Серафим, на когото били открити небесните тайни, казал за него: въпреки че брат Павел не е подвижник, като награда за своето неосъждане след смъртта си ще наследи неизказаното блаженство на небесното Царство Христово. Нека и ние, възлюбени, да не осъждаме нашите ближни. И единствено заради неосъждането ние ще получим от Бога прошка за всички наши грехове, ще се съединим достойно с Христа в тайнството св. Причастие, винаги ще изпитваме Неговата неизречена милост и в този, и в бъдещия век.

Към такова възделено и блажено неосъждане да насочи Господ нашите сърца и преди всичко днес, преди настъпването на Великия пост, деня на нашето покаяние. Да дадем обещание никога вече да не осъждаме своите ближни. А за да унищожим този вкоренен в нас грях, ви

моля да започнете с осъждане на самите себе си и съгласно приетия обичай на Руската църква да проявите това самоосъждане сега, като измолите прошка един от друг. Подчинявайки се на този обичай, аз пръв ви моля да ми простите в името на Христа всички мои съгрешения против вас, извършени от мен със слово или дело, волно или неволно.

От своя страна, аз ви прощавам от цялото си сърце, мои възлюбени в Христа чеда, всички ваши грехове против мене. Чрез властта, дадена ми от Бога, аз ги опрощавам и ви призовавам сега заедно да произнесем молитва към Бога – да ни изпрати прошка на всички наши съгрешения и да ни дарува вечно спасение по молитвите на Пречистата Божия Майка и всички светии. Амин.

Автор: *Архиепископ Серафим (Соболев)*

Източник:

<http://www.pravoslavieto.com/calendar/feasts/podvizhni/podgotvitelni/siropustna/propovedi.htm#%D0%BA%D0%BE%D0%B5%D0%B2>

5. Из беседа за смирението

Трябва да бъдем много осторожни, да внимаваме в себе си и да се боим от Бога. Страхът е светлина, светилник. Начало на мъдростта е страхът Господен (Притч. 1:7), и край на мъдростта е страхът Господен. И преди любовта Христова е страхът. А когато дойде любовта Христова, страхът отново се смесва с любовта, тъй като любовта без страх може да доведе човека до свобода и той да се отдалечи от правилната любов. Страхът е спирачка, която възпира човека.

Когато видим в себе си зла завист, ревност, недоволство или коя да е друга дяволска страст, да знаем, че нямаме чисто сърце. Ако имахме чисто сърце, дори и да ни ругаят и да се гаврят с нас, не бихме се съблазнявали. Но това, че се съблазняваме, изкушаваме, огорчаваме, показва, че сърцето ни е нечисто.

Нямаме смиреномъдрие. Смиреномъдрието прави човека сдържан, великодушен, търпелив. Когато нямаме търпение, когато нямаме великодушие и снизходителност – това е признак, че нямаме най-основните добродетели – смиреномъдрие и любов, които ни доближават до целта ни, а тази цел е чистотата.

Когато няма истинска, духовна любов и смиреномъдрие, тогава още не сме постигнали целта си.

На човек не са му нужни голяма ученост и обширни знания, за да постигне чистота. Когато помисля, че съм пожертвал всичко, за да постигна тази цел, и тогава това ми дава повод да се самооправдавам. Ако се самооправдаваме, сме далеч от целта. А дали другият брат е виновен, или не – това не е толкова важно. Важно е дали действително обичам брат си, дали не чувствам тежест в сърцето си. Виновен съм, трябва да променя душата си и да го обикна, а не да чувствам в себе си горчивина от това, че той някога ме е изобличил или е помислил нещо лошо за мен.

А ако в мен остава горчилка и неприятна утайка, то това причинява тежест, само тежест. Брат ми може би наистина се отнася лошо към мен. Но ако мисля така, това няма да съдейства за постигането на целта ми. И както и да е настроен брат ми към мен – лошо или добре – аз, ако желая да постигна целта си и да се съединя с Бога, трябва да гледам на него по друг начин. Затова отците никога не са оправдавали хора, особено монаси, ако те са имали нещо против

някого.

Един монах решил да се съди, или по-точно, да даде под съд друг брат. Отива той при авва Сисой и казва:

-Отче, отивам да дам под съд един брат, който ми причини такова и такова зло.

-Остави го, прости му.

-Не - отговаря той, - ако му простя, той отново ще ми причини същото. Този човек трябва да бъде наказан.

-Добре, чедото ми, да се помолим, а после върви.

Коленичили и авва Сисой започнал: „Отче наш... и не ни прощавай дълговете ни, както и ние не прощаваме на длъжниците си...“.

-Не така, отче - казва онзи монах, - ти сбърка.

-Щом желаеш да заведеш брат си при съдия, ще се молим така!

Тогава братът разбрал грешката си, разкажал се и не отишъл да подаде жалба против брата си в съда.

И така, великата истина е една: както нашето сърце е разположено към брата, така ще бъде разположено и сърцето на Бога към нас. Искаш ли Бог да прости греховете ти? Искаш ли Той да те възлюби от цялото Си сърце? И ти обичай и прощавай от цялото си сърце.

Искаш ли Бог да забрави греховете ти и да не си спомня за тях? „Искам, страстно желая това“ - вика душата. И ти не си мисли и не си спомняй за това, с което ближният ти е съгрешил пред теб. В това има огромна правда. Затова отдалечаващият се от нея ще извърши през живота си много големи грешки. Ако казаното по-горе - а това е мъдрост на светите отци - бъде изпълнено, дяволът няма да има никаква власт.

Всички да бъдем внимателни в самопринуждаването, за да не изгубим целта си и утре да не се разкайваме горчиво. Трябва да предвиждаме това и да се трудим така, сякаш днес е последният ни ден. Имаме една цел - да видим самите себе си, да видим вината си, за всичко да изобличаваме, да осъждаме себе си, като винаги поемаме цялата вина и отговорност, и не следим ближния - дали е виновен, или не.

Отците казват: „Ако желаем да омиротворим себе си, опитвайки се да омиротворим другите, никога няма да имаме мир“, тоест ако искаме да получим мир, поправяйки другите, няма да получим мир. Следователно човек трябва сам, в самия себе си да придобие мир. „Помири се със себе си - казва авва Исаак - и небето и земята ще се помирят с теб“. Да напишем незаличимо всичко това в сърцето си, защото то е духовно богатство, което Светото Евангелие и съчиненията на отците ни дават, за да спасим бедната си душа!

Автор: *Стареца Ефрем Светогорец*

Източник: *Отечески съвети*